

ಮೈಸೂರ ಗೆಜೆಟ್.

ಸ ರಾ ರ ದಿ ಂ ದ ಫಾ ಯಿ ಷ್ ಆ ದ್ಪ .

ಬೆಂಗಳೂರು, ಶನಿವಾರ, ನವೆಂಬರ್ ತಾ|| 25, ಸೆ 1876.

ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೇರಿಸಿ ಇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತೆ.

4ನೇ ಭಾಗ .

ಚಿಲ್ಲರೆ ವಿಷಯಗಳು .

ಪಾಪಾಸು ಕಳ್ಳಿಯಾ ನಾಗದಾಳೆ ಮುಳ್ಳು ಯಲೆಗಳ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇವಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಿಕೆ.

ಮೈಸೂರು ಚೀವಕಮ್ಮಿಪನ್ನಯವರು ಜನರಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ನಡವಳಿಕೆಗಳು,
ತಾರೀಖ್ 8ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1876.

ಮೆಸರ್ಸ್ ಹಾರ್ವಿ ಮತ್ತು ಸಭಾಪತಿಯವರಿಂದ-ಮೈಸೂರು ಚೀವಕಮ್ಮಿಪನ್ನರ್ ಸಾಹೆಬರವರಿಗೆ.
ತಾರೀಖ್, ಬಳ್ಳಾರಿ, 3ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1876.

ದುರ್ಬಿಕ್ಷ ವ್ಯಾಪಿಸಿರತಕ್ಕ ಡಿಬ್ಬಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಡನಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಗಾಗಿ (Prickly Pear) ಪಾಪಾಸುಕಳ್ಳಿಯಾ ನಾಗದಾಳೆಮುಳ್ಳು ಎಂಬದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದನ್ನು ಕುರಿತು ಮದ್ರಾಸ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬೋರ್ಡ್ ಫಸ್ಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಮೇಸ್ಟರ್ G. ತಾರ್ಕಹಿಲ್ಯವರಿಗೆ ನಮಗಳಿಂದ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಲೆಟರಿನ ಸಕ್ಕಲ್ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಯುಧಗಳ ಮಾದ್ರಿಗಳನ್ನು ಇದರ ಸಂಗಡ ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಈ ವರುಷ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕಗೊಂಡ ದುರ್ಬಿಕ್ಷದದೇಶಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ನೌಕರರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಅವು ಉಪಯೋಗವಾಗಿರುವದೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಮೆಸರ್ಸ್ ಹಾರ್ವಿ ಮತ್ತು ಸಭಾಪತಿಯವರಿಂದ-ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ವಿಶೇಷ ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬೋರ್ಡ್ ಫಸ್ಟ್ ಮೆಂಬರ್ G ತಾರ್ಕಹಿಲ್ ಯೆಸ್ಕೆಯರ್ ಯವರಿಗೆ.
ತಾರೀಖ್ 2ನೇ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ನವೆಂಬರ್ 1876.

ಇದರಡಿ ನಮೂದಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ ತರಲು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅವು ತಮ್ಮ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗುವದೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ವೈಸೀಡೆಸಿಯೋಳಗೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ದುರ್ಭಿಕ್ಷನಿಮಿತ್ತ ರೈತರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ದನಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿವೆಯೆಂಬದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುವದಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಚರ್ಮದ ಬೆಲೆಗಿಂತಲೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಆತ್ಮವಿಶೇಷಗಳಿಗೆ ಖಸೈನವರಿಗೆ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಯಾ ನಾವು ಮಾಡುವಂತಾದ್ದನ್ನು ರೈತರು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ 25 ದನಗಳನ್ನು (Prickly Pear) ಪಾಪಾಸುಕಳ್ಳಿ ಯಾ ನಾಗದಾಳೆಮುಳ್ಳಿನ ಯಲೆಗಳು ಹಾಕಿ ಮೇಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವಂತಾದ್ದು ಸರಕಾರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆವಿಧವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ರೈತರು ಹಾಂಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ಆಯುಧಗಳಿಲ್ಲದವರಾಗಿ ಅದರ ವಿಶೇಷವಾದ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲದನಿಮಿತ್ತ ಆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಯಾಸವನ್ನು ಈ ಆಯುಧಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ನಾವು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಆ ಆಯುಧಗಳ ಮಾದಿಗಳನ್ನು ತಾವು ನೋಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಯಾ ಇದರ ಸಂಗಡ ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಯಾವವಂದರೆ ಯಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಳಗಳ ಜೊತೆ 1 ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಚಿಮುಟಾಗಳ ಜೊತೆ 1 ಯಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಾಕು. ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಯಲೆಗಳನ್ನು ಜಮಾಯಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರತಿ ಯಲೆಯನ್ನು ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ಜಖಂ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಬುರುಸುನಿಂದಲಾಗಲಿ, ಗೋಣೀಪಟ್ಟಿ ತುಕಡೆಯಿಂದಲಾಗಲಿ, ಜೋಳದಕಡ್ಡಿ ಬುಡದಕಡೆಯಿಂದಲಾಗಲಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದರ ಬೊಂಕೆಗೆ ತಗಲಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಸಹಾ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ದನಗಳು ಈ ಮೇವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ 3-4 ದಿವಸಗಳವರಿಗೂ ಯಲೆಯನ್ನು ಮಡಿಸಿ ಅಥವಾ ತುಂಡುಗಳು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಬಾಯಿಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಡುವ ಕಾಲತಕ್ಕದ್ದು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಅವು ಆ ಮೇವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದಹುರಳೆಯಂತೆ ಅತ್ಯಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಈ ಸುಲಭಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟದನಗಳನ್ನು ಈಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಎತ್ತುಗಳಿಗೂ, ಕರಿಯುವ ಹಸುಗಳಿಗೂ ಎಮ್ಮೆಗಳಿಗೂ ಸಹಾ ಈ ಮೇವು ಹಸಿವೆಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಯಪ್ಪು ಬಳ್ಳೇದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕಳೆದ ಶುಕ್ರವಾರ 200 ಎತ್ತುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೇಟೆಗೆ ಬಿಕ್ಕಿರಬಗ್ಯಾ ಬಂದಿರಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಎತ್ತುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಜೊತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೇವು ಸಹಾ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಆ ಮೇವು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಅದೇಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಯಾ ಬೇಕಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಅಲ್ಪ ಖರೀದಿಯಾದ 2 ಆಣೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುವೆವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವ ಪರ್ಯಂತ, ಈ ಕ್ರಮದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸಹಿಸದ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟೆವು. ಇದರ ವಿಶೇಷವಾದ ಫಲವೇನೆಂದರೆ, ಅನೇಕರೈತರು ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ದನಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಪಹರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೈತರು ಇತರರು ನಮ್ಮ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

ಎತ್ತುಗಳೇ ರೈತರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಜೀವನಾಧಾರ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಯಾ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ತೆರಬೇಕಾದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಯಾ ಅವುಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತೆಂಬ ಅಂಶವು ನಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ ಜರೂರಿಲ್ಲವು. ಹೊಗೆಬಂಡಿ ಅದ್ಯಾಪಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲಾ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವ ಬಗ್ಯಾ ದನಗಳು ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಯೂ ಇವೆ. ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಈ ವುಪಯೋಗವಾದ ಜಾರ್ವರ್‌ಗಳು ಮೇವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯದಂತೆ ಯಪ್ಪು ಐ

ಚುರ್ ತಗಲಿದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಅನೀತಿಯಾಗಿರುವದು. ಯಾತಕಂದರೆ ಕಡೇಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ, ಮಾಲೀಕರಿಗೂ, ವರ್ತಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಭವಿಸುವ ನಷ್ಟವು ಅಪಾರವಾಗಿರುವದು.

ಆದಕಾರಣ ನಾವು ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ, ತಾಸಿಲ್ದಾರುಗಳು ಡಿಪ್ಯುಟಿ ತಾಸಿಲ್ದಾರುಗಳು ಇರುವ ಯಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಥವಾ ನೆರಳಾದ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ದನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತರಾಗಿರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರ ದನಗಳನ್ನು ಅ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಮಾಯಿಸಿಕೊಂಡು, ದುರ್ಬಿಕ್ಷುಕ್ ಕಾಮುಗಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊಕರರಾಗಿರುವ ಕೂಲಿ ಜನಗಳ ಪೈಕಿ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ಜನಗಳನ್ನು ಪಾಪಾಸುಕಳ್ಳ ಯಾ ನಾಗ ದಾಳಿ ಮುಳ್ಳು ತಂದು ಜಮಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೂ, ತಂದು ಸೇರಿದಂತಾ ಎಲ್ಲಾದನಗಳನ್ನು ಸದರಿ ಪಾಪಾಸುಕಳ್ಳ ಎಲೆಹಾಕಿ ಮೇಯಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ನಮ್ಮ ಅನುಭವದರಿತ್ಯ ಬಬ್ಬ ಕೂಲಿಯವ ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಜಮಾಯಿಸಬಲ್ಲನು. ಅನ್ಯಥಾ ಸತ್ತುಹೋಗುವ ದನಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಕಲರ ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವವೆಂದು ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ.

ಯತ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವರೆಲ್ಲರ ಯತ್ತುಗಳು ಈ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರವಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದೆಂದುನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ವರಿಗೂ, ಅವರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗುವ ವರಿಗೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಅವುಗಳ ನಿಗೇವಾನಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತೆಂದುನ್ನೂ ದರೋಬಸ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳು ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡ ಬಹುದು.

ಈ ಸುಲಭವಾದ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜುಜುವಿ ಖರ್ಚು ತಗಲುವ ಉಪಾಯದಿಂದ (ಹ್ಯಾಗಾದರು ಕೂಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತವೆ) ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾದ ರೈತರ ಸ್ವತ್ತು ಕಾಪಾಡಲ್ಪಡ ಬಹುದು.

ಈ ಕ್ರಮವು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಾದರು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳು ಯೇರ್ಪಡಿಸಿಗಳು ಯೇರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಆದವಾನಿ ತಾಡಪತ್ರೆ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸಲು ನಾವು ವಹಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಧೆವೆ. ಸರಂತು ಸರಕಾರದವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೂಲಿ ಜನಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಜೊತೆ ಯತ್ತಿಗೂ ಎಂಬ ಕೂಲಿಯವನ ಪ್ರಕಾರ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ವೊಳಪಟ್ಟು ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ.

ರೈತನಿಗೆ ಯತ್ತುಗಳು ಹೋದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕ ವರುಷಗಳು ಹಿಡಿಯುವದು.

ವೊಂದು ದಿನಸೆ ಸಹಾ ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಲಹೆಗೆ ತಾವು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಿಗೆಕೊಡುವಿರಿ ಯಂಬದಾಗಿ ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ತಾಜಾಕಲಂ—ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಲಹೆಯು ಬಳ್ಳಾರಿ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಕ್ಲೆಗೆ ಲಗಾವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಿಡೆನ್ಸಿಯೊಳಗೆಲ್ಲಾ ನೆಲಗೊಂಡಿರುವ ದುರ್ಬಿಕ್ಷವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಹಾ ಲಗಾವಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ಯಣಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.

ನಂಬರು 7883 ಜನರಲ್ 139 ತಾರೀಖು, ಬೆಂಗಳೂರು, 8ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1876.

ಹುಕ್ಕುಂ—ಮೇಲೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅವರ ಲೆಟರಿಗಾಗಿ ಮೆಸರ್ಸ್‌ಹಾರ್ವಿ ಮತ್ತು ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರವರು ವಂದನೆಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸದರಿ ಲೆಟರಿನಲ್ಲಿ, ಪಾಪಾಸುಕಳ್ಳ ಯಾ ನಾಗದಾಳಿಮುಳ್ಳುಯಲೆಗಳು ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವದರ ಪ್ರಯೋಜನಾಂಶಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸದರಿ ಪ್ರಕಾರ

ಆಜಮಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವದರ ಸಾಧಕಾಂಗಳಿಗೂ, ನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರೋಣಾಗಿರುತ್ತೆ.

2. ಚೀವ್ ಕಮಿಷನರವರು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುವದೇನಂದರೆ ಯಾವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಪಾಸುಕ್ಕುಯು ಬೆಳೆಯತದೋ ಅಂತಾ ದರೋ ಬಸ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳು ಸದರಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮೇವು ಯಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ತರಲ್ಪಡುವ ದರೋ ಬಸ್ತು ದನಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಧವಾದ ಮೇವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಯೋರ್ಪಾಡುಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

3. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಯುಧಗಳ 50 ಜೊತೆಗಳು ತಯಾರ್ಪಡಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಹುಕ್ಕುಂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟು ಅವುಗಳು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಈ ಆಯುಧಗಳು ಬರುವವರಿಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲವು ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕ್ರಮವು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಯಿಲ್ಲದೇನೆ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವದು.

4. ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ, ಫ್ರಾಂಧು ಹಿಡಿ ತವಡು, ರುಬ್ಬಿದ ಹುರಳ, ಕಡಲೆ, ಜೋಳ ಅಥವಾ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಾಯಿ ಧಾನ್ಯ ಇದನ್ನು ಹಾಕಿದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇವು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾದ ರುಚಿವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಆಗುತ್ತೆಂದು ಮೆಸೆರ್ಸ್ ಹಾರ್ವಿ ವ ಸಭಾಪತಿಯವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಟಸಾರ್ ರೇಷ್ಕೀಹುಳುವಿನ ವಿವರಣೆಯ ನೋಟಿಸ್.

ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವು ವರುಷಗಳಿಂದ, ರೇಷ್ಕೀಹುಳುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವದು, ಕೇವಲ ಆಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅಂತಾ ರೇಷ್ಕೀಹುಳುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಟಸಾರ್‌ಹುಳುವಿನಿಂದ ಆಗುವ ರೇಷ್ಕೀಯು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಟಸಾರ್‌ಹುಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೋ ಅಂತಾ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಾಯಶಃ ದೊರೆಯಬಹುದಾಗಿರುವ ಪರಿಮಾಣವನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜಕಗಳಾದ ಇತರ ತಪಶೀಲಿಗಳನ್ನೂ, ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವಂತೆ ಇಂಜ್ಯಗವರ್ ಮೆಂಟಿನವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಟಸಾರ್‌ಹುಳುವೆಂಬದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜಂಗಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತವೆ. ಇವುಗಳು ಎಲೆಕೆ, ನಾಯಿಬೇಲ, ಹೆದ ರಣೆ ವಗೈರೇ ಮರಗಳ ಯೋ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕುತವೆ, ಸದರಿ ಮರಗಳ ಚಿಗುರುಗಳೇ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಆಹಾರವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಟಸಾರ್ ಕಂಬಳೇಹುಳುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಇತರ ಹುಳು ಮತ್ತು ಕಕ್ಕಾನ್ ಎಂಬ ಗೂಡುಗಳು ಇವುಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಹುಡುಕತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳಿಗೆ ಚೀವ್‌ಕಮಿಷನರವರಿಂದ ಹುಕ್ಕುಂ ಬಂದಿರುತ್ತೆ. ಮತ್ತು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಇದರಡಿ ಬರುವ ವಿವರಣೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ.

ಪುನಾರ್ ಮೇ ಆಖೈರ್‌ನಲ್ಲಿಯೋ ಜಾಫ್ ಪುರುನೋಳಗೋ ಈ ಗೂಡುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಎಂಬ ರೆಕ್ಕೇಹುಳು ಹುಟ್ಟು ಮೊಟ್ಟಲೇ ಇಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮರಗಳ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ ಸಣ್ಣ ಜೋಳದಕಾಳು ಹರಡಿದಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹುಳು ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲೆಯೇ ಆಹಾರವಾಗಿ ಅತಿತ್ವರೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಮೊದಲು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಗೋಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತವೆ. ತರುವಾಯ ಹಸರು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರಿಗಿ ಅದರ ಮೈಮೇಲೆ ನೋಗಸಾದ ಸಣ್ಣವಾಗಿ, ಊದಾಬಣ್ಣ, ಬಂಗಾರಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಹುಟ್ಟುತವೆ, ಇದು ಶಿಫಾಯಿ

ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯಬಣ್ಣದಂತೆ ಇರುವ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಚುಕ್ಕೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ, ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ಬೆಟ್ಟನಷ್ಟು ದಪ್ಪ ಬೆಳ್ಳಿಯುವತನಕ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ತರುವಾಯ ಎರಡು ಮೂರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಶಿಳಕೊಂಡು ತನ್ನ ವಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗೂಡನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಆ ಗೂಡು, ಅರಳಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವಷ್ಟು ಬಲವಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ ದಾರಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹುಳು ವರುಷಕ್ಕೆ ರಡುಸಲ ಗೂಡುಗಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಮೇ, ಜೂನ್, ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆ ಹುಳುಗಳು ಮೊದಲು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ತರುವಾಯ ಕಂಬಳೀಹುಳ ಏವತ್ತು ದಿನಗಳು ಬದಿತಿ ಇದ್ದು ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಈ ಗೂಡುಗಳಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆ ಹುಳುಗಳು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಕಂಬಳಿ ಹುಳುಗಳೂ, ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವೆಂಬರ್, ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವರಳಿ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಆಗ ಚಳಿ ಕಾಲ, ಅನಂತರ ಬೇಸಿಗೆಕಾಲ ಬರುವದರಿಂದ ಬಳಗಿರುವ ಹುಳುಗಳು ಮಳೆಕಾಲದವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಎಲೆಗಳು ಎಳೇದಾಗಿಯೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಯೂ ಇರುವದರಿಂದ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆ ಗೂಡುಗಳು, ಅಂದರೆ ಹೊಸವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕವು ಭಾರವಾಗಿಯೂ ಛಿದ್ರವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಇರುವಣ, ಮತ್ತು ಹಳೇದು ಬಡದಹೋದ್ದು, ಮಪ್ಪುವುಳ್ಳದ್ದು, ಭಾರವಿಲ್ಲದ್ದು, ಕಚ್ಚುಗಳು ಆರುವದು ಕತ್ತರಿಸಿಇರುವದು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ ಪರಂತು ಈ ಮೈಕಿ ಮೊದಲನೇ ತರದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತೆ.

ಮಳೆಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕಂಬಳೀಹುಳುಗಳು ಅನೇಕ ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಮರಗಳಮೇಲೂ, ಈ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮರಗಳಮೇಲೂ ಮೇಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕತಕ್ಕದ್ದೋ ಅನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಮತ್ತೆ, ಯಲಚಿ, ಕುರಂದ, ತೆಲ್ಲುಬಾ ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕತಕ್ಕದ್ದೋ ಅನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು. ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಜಾತಿಯಮರ ಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಮಿದ್ಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಬಳೀ ಹುಳುಗಳು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಡೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಮರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು. (ಯಾತಕ್ಕಂದರೆ ಕಂಬಳೀ ಹುಳುಗಳು ಬಹಳ ನಾಜಾಕಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಾರದು) ಆಗ ಈ ಕಂಬಳೀಹುಳುಗಳು ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಹೋಗುವದು ಸ್ವಲ್ಪ ದ ತರುವಾಯ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದ ತರುವಾಯ ಈ ಕಂಬಳೀಹುಳುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ಫಲಾನೆದೆಂ ಮ ಜನಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾರು, ಮತ್ತು ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಸುಲವಾಗಿ ಕಂಡಾರು. ಕಂಬಳೀಹುಳುಗಳು ತಿನ್ನು ಕಲ್ಲಿ ಬಂದೊಂದು ಎಲೆಯಾಗಿ ತಿಂದು ಹಾಕಿ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಮೂವುಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳುಗಳು ವಿಶೇಷ ಹರಿದಾ ಕುವದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಇವುಗಳ ಪಿಚಿಗೆಗಳು ನೆಲದಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಕಿರಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಪಿಚಿಕೆಗಳು ಕಡೆಗೆ ಕುರಿ ಪಿಚಿ ಗಳಷ್ಟು ಜಮಾಇಸುತ್ತವೆ ಪರಂತು ಬಹಳ ಮುರುಸಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೀರುಬಿದ್ದು ಇರುತ್ತೆ. ಜನಗಳು ಇದ ರಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬಹಳ ನಾಜಾಕಾಗಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾರೆ ಈಚಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಇವುಗಳಮೈಕೀ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೂ ಭಾರವಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಗೂ ಅಳಲೆಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಕದಂತೆ ದಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ದೂಲಕ್ಕೆ ತಗಲಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಇರುಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಕದಂತೆಯೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾತ ಕ್ಕಂದರೆ ಇವುಗಳು ಹುಳುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕುತ್ತವೆ.

2. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಮಲದಾರರುಗಳು ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ದರೋಬಸ್ತು ಜನಗಳಿಗೂ ವಿವರಿಸಿ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನುಕೂಲವಾಗಿಯೂ ಲಾಭಕರವಾಗಿಯೂ ಕಾಣ ಬಂದ ಈ ಅಜಮಾಇಖೀಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಅವರುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.